A C A D E M I A R O M Â N Ă
ŞCOALA DE STUDII AVANSATE A ACADEMIEI ROMÂNE
ȘCOALA DOCTORALĂ ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

INSTITUTUL DE ISTORIE „GEORGE BARIŢIU”

Str. Kogălniceanu nr. 12-14, 400084, Cluj-Napoca
Tel/Fax: 0264-598343, Tel: 0264-431842

secretariat.istorie@acad-cj.ro , www.institutuldeistoriegeorgebaritiu.ro

TEMATICA pentru colocviul de admitere la doctorat în domeniul ISTORIE
anul universitar 2026-2027

CSII dr. habil. Mariana Elena EGRI - 1 loc cu bursă

ARHEOLOGIA MEȘTEȘUGURILOR ANTICE, MEDIEVALE ȘI PREMODERNE ÎN TRANSILVANIA

II. SOCIETATE, ARMATĂ ȘI ECONOMIE ÎN TRANSILVANIA MEDIEVALĂ ȘI PREMODERNĂ

1. Paul Niedermaier, *Geneza oraşelor medievale în Transilvania*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2016.
2. Ioan Marian Țiplic, *Bresle și arme în Transilvania (secolele XIV-XVI)*, București, Editura Militară, 2009.
3. Enikő Rüsz-Fogarasi, Privilegiile economice şi dezvoltarea meşteşugurilor în Transilvania până la mijlocul secolului al XVI-lea, *Historia Urbana* 6, 1998, 49-65.
4. Adrian Andrei Rusu, Identifying material culture transfer in medieval elites: preliminary sketches for a medieval regional identity in Transylvania, *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, 16, 2012, 11-25.
5. Anca Nițoi, *Arme și armuri în colecțiile Muzeului Brukenthal*, Alba Iulia, Altip, 2007.
6. Florin Nicolae Ardelean, *Organizarea militară în principatul Transilvaniei (1541-1691): Comitate și domenii fiscale*, Cluj-Napoca, Editura Academiei Române, 2019.
7. Dorin Barbu, *Arme de foc portative din secolele XV-XVIII în muzeele din Transilvania,* Sibiu, Editura Muzeului Brukenthal, 2013.
8. Julia Derzsi, Guilds, guild unions, guild courts in Transylvanian Saxon towns in the sixteenth century, *Historical Studies on Central Europe* 4, 2, 2024, 204-235.
9. Florin Nicolae Ardelean, War, innovations and cultural transfers in East-Central Europe: The

Army of Transylvania in the age of transition from voivodeship to principality (second half of the 16th century), *Journal of Balkan and Black Sea Studies* 13, 2024, 17-38.
10. Geoffrey Parker, *The Military Revolution: Military Innovation and the Rise of the West, 1500–1800,* Cambridge, Cambridge University Press, 1999.

CSI dr. habil. Sorin COCIȘ - 1 loc fără bursă, 1 loc cu bursă

ECHIPAMENTUL MILITAR ROMAN IN PROVINCIA DACIA: TIPOLOGIE, CONTEXTE ȘI FUNCȚII SOCIALE

I. Cadru teoretic și istoriografic
Definirea conceptului de militaria și delimitarea principalelor categorii: arme ofensive, armament defensiv, piese de centură și echipament personal, piese de harnașament, accesorii de cavalerie, unelte și obiecte cu utilizare militară.
Istoriografia echipamentului militar roman: de la repertorii tipologice și cronologice la interpretări funcționale, tehnologice, sociale și identitare.
Probleme de atribuire: obiect militar, obiect civil, reutilizare, reciclare, depunere secundară, context funerar, context de fort, vicus sau oraș.

Bibliografie selectivă

A. Literatură internațională despre armata romană și echipamentul militar

Bishop, M. C., Coulston, J. C. N., Roman Military Equipment from the Punic Wars to the Fall of Rome. 2nd edition. Oxford, 2006.
Bishop, M. C. (ed.), The Production and Distribution of Roman Military Equipment. Proceedings of the Second Roman Military Equipment Research Seminar. BAR International Series 275. Oxford, 1985.
Bishop, M. C., Roman Plate Armour. Oxford, 2022.
Coulston, J. C. N., Military equipment and the identity of Roman soldiers. In: J. C. Barrett, A. P. Fitzpatrick, L. Macinnes (eds.), Barbarians and Romans in North-West Europe from the Later Republic to Late Antiquity. Oxford, 1989, 139–160.
Driel-Murray, C. van (ed.), Military Equipment in Context. Proceedings of the Ninth International Roman Military Equipment Conference. Journal of Roman Military Equipment Studies 5. Oxford, 1994.
Erdkamp, P. (ed.), A Companion to the Roman Army. Malden/Oxford, 2007.
Feugère, M., Les armes des Romains de la République à l'Antiquité tardive. Paris, 1993.
Fischer, T., Die Armee der Caesaren. Archäologie und Geschichte. Regensburg, 2012.
Goldsworthy, A., The Complete Roman Army. London, 2003.
Haynes, I., Blood of the Provinces: The Roman Auxilia and the Making of Provincial Society from Augustus to the Severans. Oxford, 2013.
James, S., Excavations at Dura-Europos 1928–1937. Final Report VII: The Arms and Armour and

Other Military Equipment. London, 2004.
Miks, C., Studien zur römischen Schwertbewaffnung in der Kaiserzeit. Rahden/Westf., 2007.
Nicolay, J., Armed Batavians. Use and Significance of Weaponry and Horse Gear from Non-Military Contexts in the Rhine Delta, 50 BC to AD 450. Amsterdam, 2007.
Oldenstein, J., Zur Ausrüstung römischer Auxiliareinheiten. Berichte der Römisch-Germanischen Kommission 57, 1976, 49–284.
Robinson, H. R., The Armour of Imperial Rome. London, 1975.
Speidel, M. P., Riding for Caesar: The Roman Emperors' Horse Guards. London, 1994.
Southern, P., The Roman Army: A Social and Institutional History. Oxford, 2006.

B. Dacia romană: armată, fortificații, contexte și descoperiri

Bărbulescu, M., Din istoria militară a Daciei romane. Legiunea V Macedonica și castrul de la Potaissa. Cluj-Napoca, 1987.
Bărbulescu, M., Potaissa. Studiu monografic. Turda, 1994.
Bărbulescu, M. (coord.), Principia din castrul legionar de la Potaissa. Cluj-Napoca, 2020.
Bărbulescu, M. (coord.), Termele din castrul legionar de la Potaissa. Cluj-Napoca, 2020.
Benea, D., Istoria așezărilor de tip vici militares din Dacia romană. Timișoara, 2003.
Boragno, L., The Iron of the Empire: The Production of Iron Made Military Equipment in the Province of Dacia (AD 106–AD 270). PhD thesis, 2022.
Cociș, S., Fibulele din Dacia romană / The Brooches from Roman Dacia. Cluj-Napoca, 2004.
Cupcea, G., Professional Officers on the Northern Danubian Limes. Cluj-Napoca, 2014.
Gudea, N., Der Dakische Limes. Materialien zu seiner Geschichte. Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz 44/2, 1997, 1–113.
Gudea, N., Der Meseș-Limes. Die vorgeschobenen Kleinfestungen auf dem westlichen Abschnitt der Grenze der Provinz Dacia Porolissensis. Zalău, 1997.
Gui, M., Petruț, D., Soldiers and their monuments for posterity: manifestations of martial identity in the funerary iconography of Roman Dacia. In: G. Cupcea, R. Varga (eds.), Social Interactions and Status Markers in the Roman World. Oxford, 2018, 115–138.
Isac, D., Castrele de cohortă și de ală de la Gilău. Cluj-Napoca, 1997.
Marcu, F., The Internal Planning of Roman Forts of Dacia. Bibliotheca Musei Napocensis XXX. Cluj-Napoca, 2009.
Nemeth, E., Armata în sud-vestul Daciei romane. Timișoara, 2005.
Nemeth, E., Politica militară a Romei în provincia Dacia. Cluj-Napoca, 2005.
Oltean, I. A., Dacia: Landscape, Colonisation and Romanisation. London/New York, 2007.
Opreanu, C. H., Lăzărescu, V.-A., The Roman Headquarters on the Northern Limes of Dacia: Porolissum (jud. Sălaj/RO) in the Light of Recent Research. Archäologisches Korrespondenzblatt 50/2, 2020, 225–240.
Petolescu, C. C., Auxilia Daciae. Contribuții la istoria militară a Daciei romane. București, 2002.
Petruț, D., Pottery and Military Life. The Ceramic Assemblages from the Barracks of the Auxiliary Fort at Buciumi, Dacia Porolissensis. Cluj-Napoca, 2018.
Piso, I., An der Nordgrenze des Römischen Reiches. Ausgewählte Studien (1972–2003). Stuttgart, 2005.
Țentea, O., Ex Oriente ad Danubium. The Syrian Units on the Danube Frontier of the Roman Empire. Cluj-Napoca, 2012.
Ureche, P., Tactică, strategie și specific de luptă la cohortele equitate din Dacia Romană. In: Near and Beyond the Roman Frontier. Proceedings of a Colloquium held in Târgoviște, 16–17 October 2008. Târgoviște, 2009.

REMOTE SENSING ȘI ARHEOLOGIA PEISAJULUI ÎN DACIA. STUDIU DE CAZ: DACIA

POROLISSENSIS

Dr.habil Cociș Sorin Ilie

I. Cadru teoretic și metodologic

Evoluția metodelor remote sensing în arheologie: fotografii aeriene, imagini satelitare, LiDAR/ALS, fotogrammetrie UAV, geofizică arheologică și modelare GIS.
Definirea conceptelor de arheologie non-invazivă, arheologia peisajului, prospecțiune extensivă, analiză spațială și interpretare integrată a datelor multi-sursă.
Probleme de rezoluție, scară, vizibilitate, sezonalitate, vegetație, eroare, incertitudine și control de teren.

II. Instrumente, fluxuri de lucru și interpretare

Prelucrarea DEM/DTM și derivatelor LiDAR: hillshade multidirecțional, sky-view factor, openness, local relief model, slope, aspect, TPI și vizualizări compozite.
Integrarea imaginilor satelitare multispectrale, datelor istorice aeriene, hărților vechi, prospecțiunilor magnetometrice, GPR și rezistivității într-un sistem GIS coerent.
Validarea interpretărilor prin ground-truthing, survey de suprafață, corelarea cu săpături anterioare, epigrafie, topografie și date de patrimoniu.

Bibliografie selectivă

A. Literatură metodologică internațională

Bewley, R. H., Crutchley, S. P., Shell, C. A., New light on an ancient landscape: LiDAR survey in the Stonehenge World Heritage Site. Antiquity 79, 2005, 636–647.
Campana, S., Piro, S. (eds.), Seeing the Unseen. Geophysics and Landscape Archaeology. London, 2009.
Conyers, L. B., Ground-Penetrating Radar for Archaeology. 3rd edition. Lanham, 2013.
Corsi, C., Slapšak, B., Vermeulen, F. (eds.), Good Practice in Archaeological Diagnostics. Non-invasive Survey of Complex Archaeological Sites. Cham/Heidelberg/New York/Dordrecht/London, 2013.
Cowley, D. C. (ed.), Remote Sensing for Archaeological Heritage Management. EAC Occasional Paper 5. Budapest, 2011.
Devereux, B. J., Amable, G. S., Crow, P., Cliff, A. D., The potential of airborne lidar for detection of archaeological features under woodland canopies. Antiquity 79, 2005, 648–660.
Doneus, M., Openness as visualization technique for interpretative mapping of airborne lidar derived digital terrain models. Remote Sensing 5, 2013, 6427–6442.
Gaffney, C., Gater, J., Revealing the Buried Past: Geophysics for Archaeologists. Stroud, 2003.
Hesse, R., LiDAR-derived Local Relief Models — a new tool for archaeological prospection. Archaeological Prospection 17, 2010, 67–72.
Kokalj, Ž., Hesse, R., Airborne Laser Scanning Raster Data Visualization. A Guide to Good Practice. Ljubljana, 2017.
Kokalj, Ž., Somrak, M., Why not a single image? Combining visualizations to facilitate fieldwork and on-screen mapping. Remote Sensing 11, 2019.
Kvamme, K. L., Geophysical surveys as landscape archaeology. American Antiquity 68/3, 2003, 435–457.
Opitz, R. S., Cowley, D. C. (eds.), Interpreting Archaeological Topography: Airborne Laser Scanning, 3D Data and Ground Observation. Oxford, 2013.
Parcak, S., Satellite Remote Sensing for Archaeology. London/New York, 2009.
Scollar, I., Tabbagh, A., Hesse, A., Herzog, I., Archaeological Prospecting and Remote Sensing.

Cambridge, 1990.
Verhoeven, G., Are we there yet? A review and assessment of archaeological passive airborne optical imaging approaches in the light of landscape archaeology. Geosciences 7/3, 2017, 86.
Verschoof-van der Vaart, W. B., Lambers, K., Learning to look at LiDAR: the use of R-CNN in the automated detection of archaeological objects in LiDAR data from the Netherlands. Journal of Computer Applications in Archaeology 2/1, 2019, 31–40.
Wiseman, J. R., El-Baz, F. (eds.), Remote Sensing in Archaeology. New York, 2007.
Zakšek, K., Oštir, K., Kokalj, Ž., Sky-View Factor as a relief visualization technique. Remote Sensing 3, 2011, 398–415.

B. Dacia romană, Dacia Porolissensis și studii regionale

Cociș, H., Linear Fortifications on the North-Western Frontier of Dacia Porolissensis. An Overview. In: V. Bârcă (ed.), Orbis Romanus and Barbaricum. The Barbarians around the Province of Dacia and Their Relations with the Roman Empire. Cluj-Napoca, 2016, 41–76.
Cociș, H., The Fortlets on the Frontier of Dacia Porolissensis. Structures, Landscape, Functionality. Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia 63/1, 2018, 34–77.
Fodorean, F., Drumurile din Dacia romană. Cluj-Napoca, 2006.
Gudea, N., Der Dakische Limes. Materialien zu seiner Geschichte. Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz 44/2, 1997, 1–113.
Gudea, N., Der Meseș-Limes. Die vorgeschobenen Kleinfestungen auf dem westlichen Abschnitt der Grenze der Provinz Dacia Porolissensis. Zalău, 1997.
Hanson, W. S., Oltean, I. A. (eds.), Archaeology from Historical Aerial and Satellite Archives. New York, 2013.
Marcu, F., The Internal Planning of Roman Forts of Dacia. Bibliotheca Musei Napocensis XXX. Cluj-Napoca, 2009.
Oltean, I. A., Dacia: Landscape, Colonisation and Romanisation. London/New York, 2007.
Opreanu, C. H., Lăzărescu, V.-A. (eds.), Landscape Archaeology on the Northern Frontier of the Roman Empire at Porolissum. An Interdisciplinary Research Project. Cluj-Napoca, 2016.
Opreanu, C. H., Lăzărescu, V.-A., Roman, A., Ursu, T.-M., Fărcaș, S., New Light on a Roman Fort Based on a LiDAR Survey in the Forested Landscape from Porolissum. Ephemeris Napocensis 24, 2014, 71–86.
Opreanu, C. H., Lăzărescu, V.-A., The Roman Headquarters on the Northern Limes of Dacia: Porolissum (jud. Sălaj/RO) in the Light of Recent Research. Archäologisches Korrespondenzblatt 50/2, 2020, 225–240.
Petruț, D., Pottery and Military Life. The Ceramic Assemblages from the Barracks of the Auxiliary Fort at Buciumi, Dacia Porolissensis. Cluj-Napoca, 2018.
Tamba, D., Porolissum. Un complex daco-roman la marginea de nord a Imperiului Roman 4. Așezarea civilă (vicusul militar) a castrului mare de la Porolissum. Cluj-Napoca, 2008.
Țentea, O., Burkhardt, B., Băile de pe frontierele Daciei. București, 2017.

CSI dr. habil. Aurel RUSTOIU – 1 loc fără bursă

TEMATICA SI BIBLIOGRAFIA AFERENTA
pentru colocviul de admitere la doctorat anul universitar 2026-2027

ARHEOLOGIA AȘEZĂRILOR PREISTORICE DIN TRANSILVANIA ȘI BANAT

I. ARHEOLOGIA PEISAJULUI

1. K. F. Anschuetz, R. H. Wilshusen, C. L. Scheick, An archaeology of landscapes: perspectives and directions. *Journal of Archaeological Research* 9.2, 2001, p. 157-211.
2. S. Berecki, *Iron Age Settlement Patterns and Funerary Landscapes in Transylvania*. Cluj-Napoca, Editura Mega 2015.
3. S. Berecki, *Identity in Landscape. Connectivity and Diversity in Iron Age Transylvania*. Cluj-Napoca 2021.
4. D. Borić, *First households and 'house societies' in European prehistory. Prehistoric Europe: Theory and practice*. Oxford 2008, p. 109-142.
5. J. Brück, M. Goodman (eds.), *Making places in the prehistoric world : themes in settlement archaeology*. London, UCL Press, 1999.
6. B. David, J. Thomas, *Handbook of Landscape Archaeology.* Oxford – New York, Routledge 2008.
7. T. Ingold, *The perception of the environment. Essays on livelihood, dwelling and skill.* London – New York, Routledge 2000.
8. J. Kuijt (ed.), *Life in Neolithic Farming Communities: Social Organization, Identity, and Differentiation*. New York – Boston, Kluwer Academic Publishers, 2002.
9. L. B. Rowntree / M. W. Conkey, Symbolism and the cultural landscape. *Annals of the Association of American Geographers* 70, 4, 1980, 459-474.
II. AȘEZĂRI, EVOLUȚII CULTURALE ȘI STRUCTURI SOCIALE

1. I. Andriţoiu, *Civilizația tracilor din epoca bronzului în sud-vestul Transilvaniei*. București 1992.
2. J. Chapman, *The Vinča culture of south east Europe. Studies in chronology, economy and society*. BAR Int. Ser. 1981.
3. J. Chapman, *Forging Identities in the prehistory of Old Europe. Dividuals, individuals and communities, 7000-3000 BC*. Sidestone Press Academics 2020.
4. H. Ciugudean, *Epoca timpurie a bronzului in centrul si sud-vestul Transilvaniei*. București 1996.
5. H. Ciugudean, *Eneoliticul final în Transilvania şi Banat-cultura Coţofeni*. Timișoara 2000.
6. H. Ciugudea, I. Al. Aldea, *Cercetari privind epoca bronzului si prima varsta a fierului in Transilvania= Studies on the bronze and first iron age in Transylvania*. Alba Iulia 1997.
M.-M. Ciută, *Începuturile neoliticului timpuriu în spațiul intracarpatic transilvănean*. Alba Iulia 2005.
7. M. M. Ciută, B. Ciută, *New considerations about Neolithic development habitation in the archaeological site Limba-Oarda de Jos (Alba county)*. Acta Terrae Sptemcastrensis 14, 2015, p. 49 și urm.
8. F. Drașovean, *Cultura Vinča târzie (faza C) în Banat*. Timișoara 1996.
9. M. Gligor, *Aşezarea neolitică şi eneolitică de la Alba Iulia – Lumea Nouă în lumina noilor cercetări*. Cluj-Napoca 2009.
10. B. Horejs, Multispecies mobility in the Neolithisation of southeast Europe. Old questions, new methods. In: Schneeweiß, J./ Nawroth, M./Piezonka, H./Schwarzberg, H. (eds.), *Man sieht Nur, was Man Weiß. Man Weiß Nur, Was Man Sieht. Globalhistorische Perspektiven Auf Interkulturelle Phänomene Der Mobilität Festschrift Für Hermann Parzinger Zum 65. Geburtstag.* Prähistorische Archäologie in Südosteuropa Bd. 33, Rahden/Westf. 2024, p. 375-392.
11. G. Lazarovici/ Z. Maxim, *Gura Baciului*. Cluj-Napoca 1995.

12. I. Paul, *Cultura Petrești*. București 1992.
13. C. I. Suciu, *Cultura Vinča în Transilvania*. Alba Iulia 2009.
14. A. Ursuțiu, Etapa mijlocie a primei vârste a fierului în Transilvanian (Cercetările de la Bernadea, com. Bahnea, jud. Mureș). Cluj-Napoca 2002.

CSI dr. habil. Călin COSMA – 1 loc cu bursă

CULTURĂ MATERIALĂ ȘI SOCIETATE ÎN TRANSILVANIA SECOLULUI AL X-LEA

1. Dreptul familiei reflectat în societatea vizigotă și longobardă

Bibliografie:

- Friedrich Bluhme, *Leges longobardorum*, Bd. 4, *Monumenta Germaniae Historica* [MGH], München, 1868.
- S. P. Scott, *The Visigothic Code (Forum Judicum)*, Fred B. Rothman &Co, Littleton, Colorado, 1982.
- Ross Balzaretti, *„These are things that men do, not women": the social regulation of female violence in Longobard Italy*, în: Guy Haisall, *Violence and Society in the Early Medieval West*, Boydell Press, USA, 2002, p. 175-192.
- Barbero, *Carol cel Mare. Un părinte al Europei*, Editura BIC ALL, Bucureşti, 2005.
- D. Barthélemy, *Anul 1000 şi pacea lui Dumnezeu. Franţa creştină şi feudal în anii 980-1060*, Editura Polirom, 2002.
- N. Bănescu, *Istoria Imperiului Bizantin, vol. I. Imperiul creştin şi asaltul invaziilor (313-610)*, Editura Anastasia, Bucureşti, 2000.

2. Civilizația danubiană în Transilvania (secolele IX-X)

Bibliografie:

- Gheorghe Anghel, *Voievodatul de la Bălgrad*, în *Revista Transilvania* 5/75, *Revista politică, social-culturală și literară, Serie nouă*. Editată de Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă, anul IV (LXXXI), Sibiu, 1976, 23-25.
- Gheorghe Anghel, Horia Ciugudean, *Cimitirul feudal-timpuriu de la Blandiana (jud. Alba)*, în *Apulum*, XXIV, 1987, 179-196.
- Annales Fuldenses, sive, Annales regni Francorum orientalis, Hannovrae: Hahn, 1891.
- Mihai Blăjan, Alexandru Popa, *Cercetările Arheologice de la Alba Iulia - Stația de Salvare*, în *Materiale și Cercetări Arheologice*, București, 1983.
- G.F. Gebotarenko, *Die keramik des mitteleren und siidlichen Dnestr-Prut Gebietes im 8-/ 2. Jh.,* în *Die Keramik der Saltovo-Majaki Kultur und ihrer Varianten*, Budapest, 1990, 47-75.
- Maria Chișvasi-Comșa, *Unele concluzii istorice pe baza ceramicii din secolele VI-XII*, în *SCIV*, VIII, nr. 1-4, 1957, 267-294.
- Bogdan Ciupercă, *Conceptul de cultură Dridu în arheologia românească. Apariție, evoluție și controverse*, în *Istros*, Brăila, 2009, 133-162.
- Călin Cosma, *Funerary Pottery of the 7th-10th Centuries*, în seria *Interferențe entice și culturale in mileniile I a. Chr.- I p. Chr*, 18, Cluj-Napoca, 2011.
- Richard J. Crampton, *A Concise History of Bulgaria*, Cambridge, 2005.
- Radu Robert Heitel, *Unele considerații privind civilizația din bazinul carpatic în cursul celei de-a doua jumătăți a secolului al IX-lea în lumina izvoarelor arheologice*, în *SCIVA*, tomul 34, nr. 2, București, aprilie-iunie 1983, 93-115.
- Kurt Horedt, *Voievodatul de la Bălgrad-Alba Iulia*, în *SCIV*, 5, 3-4, 1954, 487-512.

- Kurt Horedt, *Die Ansiedlung von Blandiana, Rayon Orastie, am Ausgang des ersten Jahrtausends u. Z*, în *Dacia*, vol. 10 , 1966, 261-290.
- Ioan Marian Țiplic, *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și evul mediu timpuriu (secolele IV-XIII)*, Iași, Institutul European, 2007.
- Arnold van Gennep, *The Rites of Passage, în seriaRoutledge Libray Editions-Anthropology and Ethnography*, London and Henley, Editura Routledge and Kegan Paul, 1960.
- Živka Vážarova, *Slaven und Protobulgaren (nach Angaben aus den Nekropolenaus dem 6. bis 11, Jahrhundert im Landesgebiet Bulgariens),* Editura Verlag der Bulgarischen Akademie der Wissenschaften, Sofia, 1976.

3. Echipamente militare și piese de harnașament ale războinicilor maghiari din Transilvania secolului al X-lea

Bibliografie:

- The Oxford Encyclopedia of Medieval Warfare and Military Technology, Volumul
- Hungary in the Carpathian Basin, Katalin Gaspar, Attila Laszlo Dani, Alan Cambell, Ed. MoD Zrinyi Media Ltd, Budapest.
- An analysis of the cemeteries from the 10th and 11th Centuries in Brânduşei street, Alba Iulia (Gyulafehérvár, Karlsburg). New theories on the migration of people in Transylvania in the 10th–11th centuries. In: Măgureanu, A.–Gáll, E. București, 2010, 297–336.
- The Question of the Centres of Power in the light of the Necropolises from the 10th Century in Transylvanian Basin. The case of the Cluj's necropolises

---

CSI dr. habil. Daniela MÂRZA – 1 loc fără bursă

I. CULTURĂ ȘI SOCIETATE ÎN ROMÂNIA ÎN EPOCA MODERNĂ
II. VIAȚĂ SOCIALĂ ȘI SPIRITUALĂ ÎN ROMÂNIA ÎN EPOCA MODERNĂ
III. PERSONALITĂȚI BISERICEȘTI ÎN ROMÂNIA ÎN EPOCA MODERNĂ

Bibliografie:

- Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan (coord.), Istoria României. Compendiu, Academia Română.
  Centrul de Studii Transilvane, Cluj Napoca, 2007;
- Ioan Bolovan, Ioan-Aurel Pop, Istoria Transilvaniei, Editura Școala Ardeleană, Cluj Napoca, 2016;
- Keith Hitchins, Conştiinţa naţională şi acţiune politică la românii din Transilvania, Cluj-Napoca : Dacia, 1987-1992, vol. 1-2;
- Nicolae Bocșan, Instituţiile Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania : (1850-1918), Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 2009;
- Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. I-II, Ed. Trinitas, 2006;
- Ioan-Vasile Leb et al., Instituții ecleziastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericești și laice (sec. XVIII-XX), vol. I-II, Ed. Doxologia, 2023.

CSI dr. habil. Iosif Marin BALOG – 2 locuri fără bursă 1 loc cu taxă

I. ISTORIE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ. TRANSILVANIA ȘI BANAT, SECOLELE XIX-XX.

Bibliografie selectivă:

- *** *Monarhia Habsburgică (1848-1918). Volumul I. Dezvoltarea economică, administratia si sistemul juridic, forța armată,* Traducere de Loránd Mádly et alii, Edit. Polirom, colecția Historia, Iași, 2020.
- Balog, Iosif Marin, *Dilemele modernizării. Economie și societate în Transilvania 1850-1875*, Editura International Book Access, Cluj Napoca, 2007.
- Berend, Iván, RÁNKI György, *The European Periphery and Industrialization 1870-1914,* Budapest Akkadémiai Kiadó, 1982.
- Bolovan, Ioan, *Transilvania între revoluţia Paşoptistă şi primul război mondial*, Cluj-Napoca, 2000.
- Constantinescu, N. Nicolae, (coord.), *Istoria Economică a României,* Edit. Economică, București, 1997.
- Good, David, *The economic Rise of the Habsburg Empire 1750-1914*, California Press, 1984.
- Good, F. David, *Economic Integration and Regional Development in Austria-Hungary 1867-1913*, in: Bairoch Paul (ed), *Disparities in Economic Developement since the Industrial Revolution*, London, Macmillan, 1981, pp. 137-150.
- Good, F. David, *Modern Economic Growth in the Habsburg Monarchy*, in: „East Central Europe" (ECE), 2, 1980, pp. 248-268.
- Judson M. Pieter, *The Habsburg Empire. A New History,* Belknap Press, 2016, 592 pp.
- Lumperdean, Ioan, Gräf, Rudolf, *Dualismul austro-ungar: realități, disparități și asperități economice*, în vol. *Călător prin istorie. Omagiu profesorului Liviu Maior la împlinirea vârstei de 70 de ani*, (coord.) Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2010, p. 149-166.
- Murgescu, Bogdan, *România Și Europa. Acumulrea decalajelor economice (1500-2010)*, Edit. Polirom, Iași 2010.
- Pop, Ioan-Aurel, Thomas Nägler, Magyari András, *Istoria Transilvaniei* vol. III, Cluj-Napoca, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, vol. III, 2008.

CSI dr. habil. Ela COSMA – 1 loc fără bursă, 1 loc cu bursă

*** Tematică:**

ROMÂNII DE PRETUTINDENI – ISTORIE, PATRIMONIU, POLITICI CULTURALE

**** Bibliografie**

Subcapitole privind istoria românilor de pretutindeni în tratatele Academiei Române de:

- *Istoria românilor*, vol. VI (1711-1821), coord. membru de onoare al Academiei Române Paul Cernovodeanu, Editura Enciclopedică, București, 2003;
- *Istoria românilor*, vol. VII, tom I (1821-1878), coord. acad. Dan Berindei, Editura Enciclopedică, București, 2003 (subcap. semnate de Gheorghe Platon, Mihai Iacobescu, Gheorghe Zbuchea);
- *Istoria românilor*, vol. VII, tom II (1878-1918), coord. Gheorghe Platon, Gheorghe Iacob, Editura Enciclopedică, București, 2003;
- *Istoria românilor*, vol. VIII, tom I (1918-1940), coord. Ioan Scurtu, Petre Otu, Editura Enciclopedică, București, 2003.

Bibliografie generală și specială

- Armbruster, Adolf, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, ediția a doua revizuită, Editura Enciclopedică, București, 1993.
- Bocșan, Nicolae, *Ideea de națiune la românii din Transilvania și Banat (secolul al XIX-lea)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1997.
- Boar, Liviu, Ioan Bolovan, Laura Stanciu (ed.), *Școală, biserică, stat și națiune în istoria României*, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2021.
- Bolovan, Sorina Paula, *Didactica istoriei. Noi orizonturi în predarea, învățarea și evaluarea istoriei prin metode active*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007.
- Brătianu, Gheorghe, *O enigmă și un miracol istoric: poporul român*, Fundația pentru Literatură și Artă ”Regele Carol II” , București, 1940.
- Cosma, Ela, *Ethnogonical Myths and Historical Imaginary Regarding the Genesis of the Romanians and Vlachs*, în ”Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia”, no. 64/2, 2019, p. 34-49.
- Cosma, Ela, *Paleografia și editarea critică a documentelor. Institutul de Istorie din Cluj, 1920-2024*, Editura Argonaut / Editura Mega, Cluj-Napoca, 2025.
- Czamańska, Ilona, *The Vlachs - Several Research Problems*, ”Balcanica Posnaniensia”, no. XXII/1, *Ius Valachicum* I, 2015, p. 7-16.
- Dragomir, Silviu, *Vlahii din nordul Peninsulei Balcanice în Evul Mediu*, cuvânt-înainte de Ioan-Aurel Pop, ediție și studiu introductiv de Sorin Șipoș, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2012.
- Jawor, Grzegorz, *Așezările de drept valah și locuitorii lor din Rutenia Roșie în Evul mediu târziu,* traducere de Gabriela Gavril-Antonesei, cuvânt-înainte de Victor Spinei, Editura Universității ”Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2012.
- Lemny, Ștefan, *Originea şi cristalizarea ideii de patrie în cultura română*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1986.
- Măran, Mircea, *Românii din Voivodina – istorie, demografie, identitate românească în*

localităţile Voivodinei, Editura ICRV (Institutul Cultural al Românilor din Voivodina), Zrenjanin, 2009.

- Măran, Mircea, *Românii din Banatul Sârbesc în anii interbelici (1918-1941) – pagini de istorie culturală*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2012.
- Mitu, Sorin, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*, Humanitas, București, 1997.
- Neamțu, Gelu, *Momente zbuciumate din lupta românilor pentru realizarea Dacoromâniei 1848-1918*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2005.
- Pop, Ioan-Aurel, *Istoria și semnificația numelor de "român"/"vlah" și "România"/"Valahia" / The History and Significance of the Names "Romanian"/"Vlach" and "Romania"/"Wallachia"*, Cluj-Napoca 2014.
- Pop, Ioan-Aurel, *Identitatea românească: Felul de a fi român de-a lungul timpului*, Ideea Europeană, București, 2024.
- *Românii de la sud de Dunăre. Documente*, coord. Stelian Brezeanu, Gheorghe Zbuchea, Arhivele Naționale ale României, Bucureşti, 1997.
- Spinei, Victor, *The Terminology Reflecting the Ethnic Identity of the Romanian Voivodeships in the Middle Ages and Renaissance*, în "Revue roumaine d'histoire", no. LVIII, 2019, p. 53-178.
- Tanașoca, Anca, Tanașoca, Nicolae-Șerban, *Unitate romanică și diversitate balcanică. Contribuții la istoria romanității balcanice*, Editura Fundației Pro, București, 2004.
- Zbuchea, Gheorghe, *O istorie a românilor din Peninsula Balcanică (sec. XVIII-XX)*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 1999.

Instrumente de lucru – bibliografii și colecții de cercetări istorice clujene

- *Anuarul istoriografic al României*, 8 vol., 2011-2018.
- *Bibliografia Istorică a României*, 14 vol., 1970-2010.
- *Biblioteca Institutului de Istorie Națională*, 22 vol., 1928-1948; *Biblioteca Institutului de Istorie Cluj. Serie nouă*, 10 vol., 1994-2008.

Periodice

- "Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj", tomurile I-X, 10 vol., 1921-1945; "Studii și Cercetări Științifice", 6 vol., 1950-1955, respectiv *"Studii și Cercetări de Istorie"*, 2 vol., 1956-1957; "Anuarul Institutului de Istorie din Cluj", tomurile I-XIII, 12 vol., 1958-1970; "Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie din Cluj", tomurile XIV-XXIX, 15 vol., 1971-1989; "Anuarul Institutului de Istorie Cluj-Napoca", tomurile XXX-XXXIX, 9 vol., 1990-2000; "Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu». Series Historica", tomurile XL-LXII, 24 vol., 2001-2024.
- "Balcanica. Annual of the Institute for Balkan Studies", Beograd, tomurile I-LVI, 52 vol., 1970-2025.
- "Balcanica Posnaniensia", "*Ius Valachicum*", Poznań, 2 nr. speciale, 2015 și 2021, rubrică permanentă (red. Wojciech Sajkowski), 2016-2026.
- "Revista de istorie economică / Romanian Journal of Economic History", Cluj-Napoca, 4 vol., 2022-2025.
- *Revue des études sud-est européennes*, București, tomurile I-LXIII, 43 vol., 1963-2025.
- "Transylvanian Review", Cluj-Napoca, cu apariție trimestrială timp de 35 de ani, 1991-2026.

Webografie

- Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP – MAE), Programului de finanțare Educaţie – „Nicolae Iorga", https://dprp.gov.ro/ro/educatie/; Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, https://www.fonduri-structurale.ro/.
- Institutul Național al Patrimoniului, *Making learning landscape - Program-pilot de training pentru interpretarea patrimoniului pe baza valorilor bunurilor culturale UNESCO*, https://patrimoniu.ro/?utm_source=chatgpt.com; Institutul Național al Patrimoniului,

Patrimoniul Cultural, https://patrimoniu.ro/?utm_source=chatgpt.com; Institutul Național al Patrimoniului, *Tipuri de patrimoniu cultural*, https://patrimoniu.ro/?utm_source=chatgpt.com.

CS II dr. habil. Mara MĂRGINEAN – 1 loc cu bursă, 1 loc fără bursă

Istoria socio-economică a României dupa 1945: contexte locale, practici transnaționale și conjuncturi globale

Alexandrescu, Ion. *Economia României în primii ani postbelici (1945–1947).* Bucharest: Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.

Ban, Cornel. *Dependență și dezvoltare: Economia politică a capitalismului românesc.* Cluj: Tact, 2014.

Berend, Ivan T. *Economic History of a Divided Europe: Four Diverse Regions in an Integrating Continent.* London and New York: Routledge, 2020.

Bockman, Johanna. *Markets in the Name of Socialism: The Left-Wing Origins of Neoliberalism.* Stanford: Stanford University Press, 2011.

Christian, Michel, Sandrine Kott, and Ondrej Matejka, eds. *Planning in Cold War Europe: Competition, Cooperation, Circulations (1950s–1970s).* Berlin and Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2018.

Conrad, Sebastian. *What Is Global History?* Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2016

Ferguson, Niall. "Introduction: Crisis, What Crisis? The 1970s and the Shock of the Global." In *The Shock of the Global: The 1970s in Perspective,* edited by Niall Ferguson, Charles S. Maier, Erez Manela, and Daniel J. Sargent, 1–22. Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, 2010.

Gildea, Robert, James Mark, and Anette Warring. *Europe's 1968: Voices of Revolt.* Oxford: Oxford University Press, 2014.

Harvey, David. *The Condition of Postmodernity: An Enquiry into the Origins of Cultural Change.* London: Wiley-Blackwell, 1991.

Hîncu, Adela, and Victor Karady, eds. *Social Sciences in the "Other Europe" since 1945*. Budapest: CEU Press, 2018.

Kornai, Janos. *The Socialist System: The Political Economy of Communism*. Princeton: Princeton University Press, 1992.

Mark, J., and P. Betts, eds. *Socialism Goes Global: The Soviet Union and Eastern Europe in the Age of Decolonisation.* Oxford: Oxford University Press, 2022.

Mark, J. A., A. Kalinovsky, and S. Marung, eds. *Alternative Globalizations: Eastern Europe and the Postcolonial World.* Bloomington: Indiana University Press, 2020.

Murgescu, Bogdan. *România și Europa: Acumularea decalajelor economice.* Iași: Polirom, 2010.

Pula, Besnik. *Globalization under and after Socialism: The Evolution of Transnational Capital in Central and Eastern Europe.* Stanford: Stanford University Press, 2018.

Sanchez-Sibony, Oscar. *Red Globalization: The Political Economy of the Soviet Cold War from Stalin to Khrushchev.* Cambridge: Cambridge University Press, 2014.

Scarboro, Christián, Diana Mincyte, and Zsuzsa Gille. *The Socialist Good Life: Desire, Development, and Standards of Living in Eastern Europe.* Bloomington: Indiana University Press, 2020.

Tomka, Béla. *Austerities and Aspirations: A Comparative History of Growth, Consumption, and Quality of Life in East-Central Europe since 1945.* Budapest: Central European University Press, 2020.

CSI dr. habil. Remus CÂMPEANU – 1 loc fără bursă

VALENȚE MULTICULTURALE ÎN TRANSILVANIA EPOCII MODERNE

Bibliografie:

- Cornel Sigmirean, *Istoria formării intelectualităţii româneşti din Transilvania şi Banat în epoca modernă*, Cluj-Napoca, 2000
- Remus Câmpeanu, *Intelectualitatea română din Transilvania în veacul al XVIII-lea*, Cluj-Napoca, 1999
- Avram Andea, Iluminism şi modernizare în societatea românească, Cluj-Napoca, 1996
- Beales, Derek, *Enlightenment and Reform in 18th Century Europe*, London, 2005; Ciprian Ghişa, *Biserica greco-catolică din Transilvania (1700-1850). Elaborarea discursului identitar*, Cluj-Napoca, 2006
- Remus Câmpeanu, *Elitele româneşti din Transilvania veacului al XVIII-lea*, ediția a II-a, Cluj-Napoca, 2008
- Anton Dörner, *Reformismul austriac şi administraţia din Transilvania în secolul al XVIII-lea,* Cluj-Napoca, 2009
- *În Spiritul Europei Moderne. Administraţia şi confesiunile din Transilvania în perioada reformismului terezian şi iosefin (1740-1790)* [coordonatori Remus Câmpeanu, Anca Câmpian], Cluj-Napoca, 2009

Cluj-Napoca, iunie 2026

CSI dr. habil. Ela COSMA

Temă:

MAJORITĂȚI ȘI MINORITĂȚI ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC ÎN SECOLELE XVII-XIX. ASPECTE DEMOGRAFICE ȘI CULTURALE

Conducător de doctorat: CSI dr. Ela Cosma
Candidat (doctorand cu bursă): Maria-Alexandra Câmpeanu
Admitere 2-7 septembrie 2026

Bibliografie selectivă

Surse edite

Ararat, periodic al Uniunii Armenilor din România.
Colecția *Hurmuzaki*.

Lucrări de specialitate

Ávedik Lukács, *Orașul liber regesc Elisabethopolis. Monografia orașului regesc liber Elisabethopolis*, traducere de Mihail Szabó după originalul în limba maghiară (1896), București, Editura Ararat, 2014.
Bernád Rita, Kovács Bálint *Arhiva de colecție armeano-catolică din Gherla. Repertoriu*, Budapesta-Gyulafehérvár-Leipzig, 2011.
Cosma, Ela, *Împăratul călător și ardelenii în memoriile lui Michael Conrad von Heydendorff cel Bătrân*, Argonaut/Symphologic Publishing, Cluj-Napoca, Gatineau, 2015, cap. IV, ,,Transilvănenii în memoriile lui Michael Conrad von Heydendorff cel Bătrân", p. 102-170, subcap. IV.5. ,,Armenii", p. 129-144.
Gazdovits, Nicolae, *Istoria armenilor din Transilvania (de la începuturi până la 1900)*, Editura Ararat, București, 1996.
Grigorian, Tigran, *Istoria și cultura poporului armean*, București, Editura Ararat, 2024.
Iovanesian, Ștefan, Median, Gheorghe, *Armenii în istoria și viața orașului Botoșani*, București, Editura Ararat, 2021.
Jeamgocian, Edvard, *Catedrala Armeană din București*, București, Editura Ararat, 2024.
Mestugean, Victor Vartan, *Istoria armenilor. De la căderea regatului până în zilele noastre*, volumul II, București, Institutul de Arte Grafice ,,Speranța", 1926.
Judit Pál, *Armeni în Transilvania/Armenians in Transylvania*, Cluj-Napoca, 2005.
Pál-Antal Sándor, „Armeni în Tîrgu-Mureș anterior anului 1848", în *Anuarul Arhivelor Mureșene*, nr. IV, Târgu Mureș, 2015.
Selian, Sergiu, *Schiță istorică a comunității armene din România*, București, Editura Ararat, 1995.
Szongott Kristóf, *Oraș liber regal Gherla*, Volumul III (*1700-1900*), traducere de Andreea Ghiță, volum îngrijit, studiu introductiv și notă asupra ediției de Lucian Nastasă, București, Editura Ararat, 2012.
Szongott Kristóf, *Oraș liber regal Gherla*, Volumul II, București, Editura Ararat, 2014.

CS III dr. habil. Manuela Marin

ISTORIE POLITICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ. ROMÂNIA ÎN TIMPUL REGIMULUI COMUNIST

Bibliografie selectivă

- Fischer, Marry Ellen, *Nicolae Ceauşescu. A Study in Political Leadership*, Lynne Rienner Publishers, Boulder Colorado, 1989.
- Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist* (traducere de Delia Răzdolescu), Editura Fundaţia Academia Civică, Bucureşti, 1997.
- Deletant, Dennis, *Ceauşescu şi Securitate. Constrângere şi disidenţă în România anilor 1965-1989* (traducere din limba engleză de Georgeta Ciocâltea), Editura Humanitas, Bucureşti, 1997.
- Doboş, Corina, Luciana M. Jinga, Florin S. Soare, *Politica pronatalistă a regimului Ceauşescu. Volumul I. O perspectivă comparativă*, Editura Polirom, Iaşi, 2010.
- Gilberg, Trond, *Nationalism and Communism in Romania. The Rise and Fall of Ceausescu's Personal Dictatorship*, Westview Press, 1990.
- Hurubean, Alina (ed.), *Statutul femeii în România comunistă. Politici publice şi viaţă privată*, Editura Institutul European, Iaşi, 2015.
- Ionescu, Ghiţă, *Comunismul în România 1944-1962*, Editura Litera, Bucureşti, 1994.
- Jinga, Luciana M., *Gen şi reprezentare în România comunistă 1944-1989*, Editura Polirom, Iaşi, 2015.
- Jinga, Luciana M. , Florin S. Soare, Corina Doboş, Cristina Roman, *Politica pronatalistă a regimului Ceauşescu. Volumul II Instituţii şi practici*, Editura Polirom, Iaşi, 2011.
- Jowitt, Kenneth, *Revolutionary Breakthroughs and National Development:The Case of Romania 1944-1963*, Berkely and Los Angeles University of California Press, 1971.
- King, Robert, *History of the Romanian Communist Party*, Stanford, Hoover Institution, 1980.
- Nelson, Daniel, *Romania in the 1980s*, Westview Press, Boulder, Colorado, 1981.
- Nelson, Daniel, *Romanian Politics in the Ceausescu Era*, Gordon and Breach Science Publishers, New York, 1988.
- Olteanu, Cristina Liana, Elena–Simona Gheonea, Valentin Gheonea, *Femeile în România comunistă. Studii de istorie socială*, POLITEIA–SNSPA, 2003, Bucureşti, 2003.
- Shafir, Michael, *Romania. Politics, Economics and Society*, Boulder, Colorado, Lynne Press, 1985.
- Soare, Florin S. (ed.), *Politică şi societate în epoca Ceauşescu*, Editura Polirom, Iaşi, 2013.
- Verdery, Katherine, *Compromis şi rezistenţă. Cultura română sub Ceauşescu*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1994.
- Verdery, Katherine, *Socialismul ce a fost şi ce urmează*, Editura Institutul European, Iaşi, 2003.